

Ομιλία

Άννας Διαμαντοπούλου

Βουλευτής ΠΑΣΟΚ Α' Αθήνας

στην ανοιχτή συζήτηση

του ΕΒΕΑ - Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου Αθηνών,
του ΣΕΛΠΕ - Συνδέσμου Επιχειρήσεων Λιανικής Πώλησης Ελλάδος
και του ΜΒΑ του Οικονομικού Πανεπιστημίου,

με το επίκαιρο θέμα :

**«Η διεθνής χρηματοπιστωτική κρίση και οι
επιπτώσεις της στην πραγματική οικονομία
και τις επιχειρήσεις».**

Τρίτη 16 Δεκεμβρίου 2008, ώρα 19.00 στην αίθουσα «ΕΡΜΗΣ» του Ε.Ε.Α,
6ος όροφος, Ακαδημίας 7-9.

www.diamantopoulou.gr

υρίες και κύριοι,

Η Ελλάδα συγκλονίζεται εδώ και δέκα ημέρες από μία πρωτοφανούς έντασης κοινωνική έκρηξη με σοβαρότατες επιπτώσεις στην εικόνα της χώρας στο εξωτερικό αλλά και στην εσωτερική της συνοχή.

Για αυτό η σημερινή διοργάνωση μιας δημόσιας συζήτησης από τρεις σημαντικούς φορείς της οικονομίας εν μέσω οικονομικής , πολιτικής και κοινωνικής κρίσης έχει φυσικά ιδιαίτερη σημασία.

Αντιλαμβάνομαι τρία πράγματα:

Πρώτον, Η αλήθεια είναι μία όσο και να προσπαθήσει κανείς να ωραιοποιήσει τα πράγματα. Πιστεύω ότι η χώρα βρίσκεται προ των πυλών ΧΡΕΟΚΟΠΙΑΣ : οικονομικής, θεσμικής αλλά και αξιών.

Δεύτερον, ότι ο πρωθυπουργός μοιάζει αμέτοχος και ανύμπορος.

Ως εκ τούτου, τρίτον, το ΠΑΣΟΚ θα κληθεί άμεσα να χειριστεί την κατάσταση.

Χρησιμοποιώντας εικόνες των προηγούμενων ημερών με την φόρτιση της βίας των κουκουλοφόρων, εκτιμώ ότι είναι πια αναγκαίο να βγάλουμε όλοι την κουκούλα της υποκρισίας , της αναβλητικότητας, και των ωραιοποιήσεων, καθώς και της μεταφοράς ευθυνών που δυστυχώς κάποια στιγμή τη φορέσαμε όλοι: το πολιτικό σύστημα , οι οικονομικοί παράγοντες οι κοινωνικοί φορείς αλλά και η πλειοψηφία των πολιτών.

Ας μπω χωρίς περισσότερες περιστροφές στην ουσία.

Καταρχήν, όλοι γνωρίζουμε πολύ καλά την ελληνική πραγματικότητα. Η χώρα παράγει λίγα, εξάγει ελάχιστα, και καταναλώνει πολλά.

Επιπλέον, σ' αυτήν τη κατάσταση προστίθεται η πτώση της ζήτησης και της κατανάλωσης, η μείωση των επενδύσεων και η εξαιρετικά μεγάλη δυσχέρεια δανεισμού . Αρκεί να σημειώσουμε την διαφορά απόδοσης του ελληνικού δεκαετούς ομολόγου με το αντίστοιχο γερμανικό bund που καταδεικνύει την επιφυλακτικότητα των επενδυτών στους τίτλους του ελληνικού δημοσίου.

Επιπρόσθετα, η Ελλάδα μέσα στην διεθνή κρίση έχει μείωση των εμπορικών συναλλαγών εξαιρετικά υψηλό χρέος και τόκους, υψηλό έλλειμμα , μείωση της ανταγωνιστικότητας και επιδείνωση του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών από, - 6% το 2004 σε -14,1% το 2007.

Και σαν να μην μας έφταναν τα παραπάνω, είναι η πρώτη φορά μετά από πολλά χρόνια που η λέξη χρεοκοπία παρουσιάζεται μαζί με την λέξη Ελλάδα στα διεθνή έντυπα.

Η βαθειά γνώση της πραγματικότητας και η ειλικρινής αποδοχή της, σημαίνει για όλους μας ευθύνη. Ούτε πληθωρισμός προσδοκιών και γλαφυρή καταγγελία του συστήματος – Ο λαός αποδίδει τις ευθύνες και απαντά «δια ταύτα» - Αναγκαίο το όραμα της Νέας Ελλάδας αλλά αδήριτη ανάγκη το σχέδιο της επόμενης διετίας.

Η πραγματικότητα αναδεικνύει με τον πιο ξεκάθαρο τρόπο ότι το 2008 ήταν μια δύσκολη χρονιά και γνωρίζουμε όλοι ότι το 2009 και πιθανόν το 2010 θα είναι πολύ πιο δύσκολα.

Ευτυχώς για την Ελλάδα και κατ' επέκταση για την κυβέρνηση, στην Ευρώπη, πριν από λίγες ημέρες η Σύνοδος Κορυφής της ΕΕ ενέκρινε μέτρα και πολιτικές για την τόνωση της ευρωπαϊκής οικονομίας.

Η κρίση ώθησε τους Ευρωπαίους ηγέτες να υπερβούν δυσκαμψίες, αντιπαλότητες, γραφειοκρατία και να συμφωνήσουν σε πολύ σημαντικές δημοσιονομικές και ρυθμιστικές υπερβάσεις.

Η Ευρώπη λειτούργησε σχετικά γρήγορα και κατά την άποψη μου αποτελεσματικά.

Το στοίχημα είναι τώρα για κάθε Κράτος-Μέλος πως θα λειτουργήσει με ταχύτητα, στόχευση και αποτελεσματικότητα.

Εμείς ως χώρα καλούμαστε να απαντήσουμε στην κρίση ξεκινώντας από μια πιο δυσμενή βάση από ότι άλλες χώρες λόγω του τεράστιου δημόσιου χρέους.

Προσωπικά αν και είμαι υπέρμαχος της δημοσιονομικής σταθερότητας και θεωρώ ότι το σύμφωνο σταθερότητας είναι ένα πολύ σημαντικό πλαίσιο για μια χώρα με τα δικά μας χαρακτηριστικά, εκτιμώ ότι θα πρέπει να προλάβουμε την επερχόμενη κρίση με δημόσια παρέμβαση η οποία αν οδηγήσει ακόμη και σε αύξηση του ελλείμματος θα είναι με την αυστηρή προϋπόθεση του αναπτυξιακού οφέλους.

Δηλαδή, ότι ξοδέψουμε να επιστρέψει στην εθνική οικονομία και στην κοινωνική συνοχή, και να μην επαναπαυθούμε μόνο στην επιστροφή ρευστότητας στις τράπεζες.

Αξίζει να κάνω αναφορά στο πλήρες σχέδιο που κατέθεσε η Γαλλία όπου υπολογίζει υπέρβαση του συμφώνου σταθερότητας κατά 1% του ΑΕΠ με αναπτυξιακό όφελος τουλάχιστον 0,8% του ΑΕΠ.

Αναφέρω ως παράδειγμα :

- 10,5 δις ευρώ άμεσες επενδύσεις που ήταν προγραμματισμένες για μετά το 2010
- 11,4 δις για στήριξη επιχειρήσεων (ολοκλήρωση ενός πενταετούς προγράμματος σε δύο χρόνια)
- 1,8 δις για κατασκευές κατοικιών
- 1,2 δις για πολιτικές απασχόλησης.

Αναφέρω τη Γαλλία ως ένα παράδειγμα υπάρχουν ήδη αρκετές χώρες που έχουν παρουσιάσει ολοκληρωμένο πρόγραμμα διατίας.

Τι προτείνω;

Ένα αντίστοιχο ρεαλιστικό και ολοκληρωμένο πρόγραμμα διατίας βασισμένο σε τρεις άξονες καθαρής ανάπτυξης: δημόσιες επενδύσεις, επιχειρήσεις, απασχόληση, με βραχυπρόθεσμο στόχο την έξοδο από την κρίση, και μεσοπρόθεσμο στόχο την αναδιανομή του πλούτου.

Ενδεικτικά αναφέρω για το καθένα:

Δημόσιες επενδύσεις

Το Ευρωπαϊκό συμβούλιο στις 12/12/08 αποφάσισε για την απλούστευση διαδικασιών και την επίσπευση υλοποίησης των προγραμμάτων από το Ταμείο συνοχής και τα διαρθρωτικά ταμεία.

Η χώρα θα μπορούσε να διαπραγματευθεί ένα πλαίσιο αντίστοιχο των ολυμπιακών αγώνων ώστε να απορροφήσουμε το 2009 το 35% του ΕΣΠΑ δηλ. να εισρεύσουν στην ελληνική οικονομία 7,5 δις ευρώ.

Η κυβέρνηση πρέπει να δώσει μάχη υπέρβασης του γραφειοκρατικού τέρατος και της αναποφασιστικότητας που κρατά το τεράστιο ευρωπαϊκό πρόγραμμα επί δύο χρόνια στο μηδέν. Ας σκεφτούμε τι σημαίνει να απελευθερωθούν περιφέρειες, νομαρχίες και δήμοι στην υλοποίηση μικρών και μεγάλων έργων με μπόνους επίτευξης στόχων.

Και επειδή η γραφειοκρατία έχει ως άλλοθι την πρόληψη της διαφθοράς να συμφωνήσουμε όλοι ότι τώρα ιδιαίτερα σε περίοδο κρίσης θα υπάρξει ένα εξαιρετικά αυστηρό νομοθετικό πλαίσιο που θα είναι ανελέητο σε οποιαδήποτε μορφή κατασπατάληση του δημοσίου χρήματος.

Θα αναφερθώ και σε συγκεκριμένα παραδείγματα που μπορούν να κάνουν κατανοητό το πώς το δημόσιο χρήμα μπορεί γρήγορα να επιστρέψει επιχειρηματικότητα, θέσεις εργασίας και τελικά τουλάχιστον διατήρηση της ζήτησης πράγμα τόσο σημαντικό για το εμπόριο.

α) Ενίσχυση σύμφωνα με την οδηγία 2002/91/ΕΚ της δράσης για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων Ένα πρόγραμμα παρέμβασης στα υπάρχοντα κτίρια σημαίνει μείωση των δαπανών σε καύσιμα κατά 50%, και

των εκπομπών του Διοξειδίου του Άνθρακα κατά 20%, ενώ θα δημιουργούσε θέσεις εργασίας και κύκλο εργασιών στην οικοδομή.

β) Υποστήριξη δράσεων γύρω και σε συνδυασμό με τα μεγάλα έργα (δρόμοι και λιμάνια) με συνεργασίες δημόσιου και ιδιωτικού τομέα. Υπενθυμίζω ότι η Εγνατία είναι ένας δρόμος 800 χλμ. χωρίς καμία παράλληλη λειτουργία, (εξυπηρέτησης των ταξιδιωτών, τουριστικών ή παραγωγικών μονάδων), σε όλο το μήκος της.

γ) Γενναία ενίσχυση του ΟΕΚ (Οργανισμός Εργατικής Κατοικίας) για την παραγωγή κοινωνικής στέγης αλλά και ένα μεγάλο πρόγραμμα σχολικής στέγης στα αστικά κέντρα αλλά και σε όλη τη χώρα.

Επιχειρήσεις

Η στήριξη των επιχειρήσεων αποτελεί κεντρική επιλογή όλων των Κυβερνήσεων για να περιορίσουν τις συνέπειες και το κόστος της σημερινής παγκόσμιας οικονομικής κρίσης.

Ο κοινωνικός διάλογος με τις επιχειρήσεις θα πρέπει να βασίζεται στην γενική αρχή»πρέπει να δώσουν όλοι όσοι μπορούν, πρέπει να πάρουν όλοι όσοι πράγματι έχουν ανάγκη, πρέπει να υποστηριχθούν αυτοί που υποστηρίζουν την ανάπτυξη και όχι μόνο τον εαυτό τους».

Οι επιχειρήσεις έχουν ανάγκη από πολιτικές τόνωσης της ζήτησης , πρόσβασης σε κεφάλαια κίνησης και υποστήριξη σε επενδύσεις και καινοτομία ΚΑΙ ΠΑΤΑΞΗ ΤΗΣ ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΗΣ ΠΛΕΟΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΓΡΑΦΕΙΟΚΡΑΤΙΑΣ.

Όσον αφορά τη ζήτηση αυτό αντιμετωπίζεται με το συνολικό πακέτο για την οικονομία , όσον αφορά την πρόσβαση στα κεφάλαια κίνησης θεωρώ σημαντική την ενεργοποίηση του Υπουργείου Ανάπτυξης για το ΤΕΜΠΜΕ αλλά το εγγυοδοτικό κεφάλαιο είναι ανεπαρκές μιας και τα 200 εκατ. ευρώ ελάχιστες επιχειρήσεις μπορούν να καλύψουν από τις εκατοντάδες χιλιάδες μικρές επιχειρήσεις. Οι δε προϋποθέσεις αποκλείουν τεράστιο αριθμό επιχειρήσεων.

Το ΕΣΠΑ αλλά και ο νέος προϋπολογισμός θα πρέπει να προβλέψουν άμεσα την υποστήριξή τους.

Το κυριότερο υποπρόγραμμα του ΕΣΠΑ «Ανταγωνιστικότητα – Επιχειρηματικότητα» δεν προβλέπεται να έχει απορροφήσεις εντός του 2009 αφού ακόμα δεν έχει επιλεγεί ο ενδιάμεσος φορέας που θα υλοποιήσει το πρόγραμμα ενώ ειδικά για τον κλάδο εμπόριο – βιομηχανία- βιοτεχνία προβλέπονται δαπάνες 810 εκατ. ευρώ έναντι 880 το 2008 και 1036 το 2007.

Από αυτά το 810 τα 530 θα καλύψουν ανάγκες των μεγάλων επιχειρήσεων και μένουν 280 για όλες τις άλλες δράσεις.

Εδώ τα πράγματα είναι επιτακτικά.

Η κυβέρνηση πρέπει πρώτον ως αφορά την ταχύτητα να εκμεταλλευθεί την απόφαση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και για την ταχύτητα των διαδικασιών και για την διετή προσωρινή ατέλεια πέραν του κατώτατου ορίου «ντε μινι μιν» όσον αφορά κρατικές ενισχύσεις για ποσό ύψους έως 500.000 ευρώ αλλά και την χρήση για το 2009 συνοπτικών διαδικασιών για τις δημόσιες συμβάσεις (μειώνονται από 87 σε 30 ημέρες η διάρκεια της διαδικασίας υποβολής προσφορών για μεγάλα δημόσια προγράμματα) και δεύτερον να προχωρήσει σε προκηρύξεις με ταχύτατες διαδικασίες για το 2009 διπλασιάζοντας κατ' ελάχιστο το ποσό που αφορά το εμπόριο, την βιομηχανία και την βιοτεχνία.

Τα χρήματα στο ΕΣΠΑ υπάρχουν και όσον αφορά την δημόσια συμμετοχή δεν χωράει αμφιβολία ότι είναι επένδυση.

Θέλω δε να πιστεύω πως και μετά την τελευταία νομοθετική ρύθμιση που αφορά τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειες θα ληφθούν υπόψη οι προτάσεις του ΠΑΣΟΚ ώστε να ξεμπλοκαριστούν εκατοντάδες επενδύσεις στο χώρο της ενέργειας που εξυπηρετούν την οικονομία αλλά και τον στόχο της πράσινης ανάπτυξης.

Όσον αφορά δε την γραφειοκρατία να πω ότι η Ελλάδα χρειάζεται τις περισσότερες ημέρες στην ΕΕ (30) και τα περισσότερα χρήματα μετά την Ιταλία (1366) ευρώ για να ξεκινήσει μια επιχείρηση.

Ας δούμε την κρίση ως ευκαιρία και ας χτυπήσουμε μετωπικά την γραφειοκρατία. Ο Νόμος «έρχεται» με ενεστώτα διαρκείας. Ας έρθει με προστακτική.

Αυτό πολιτικά σημαίνει ότι νομοθετούμε με βάση την εμπιστοσύνη στον επιχειρηματία αλλά και την δυνατότητα τιμωρίας όταν η εμπιστοσύνη αυτή καταπατάται και τεχνικά σημαίνει επιτέλους ολοκλήρωση του μοντέλου της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης.

Θέλω δε να υπογραμμίσω την προτεραιότητα που δίνει το γαλλικό σχέδιο την εξόφληση όλων των χρεών του γαλλικού δημοσίου προς τις ιδιωτικές επιχειρήσεις. Ένα σχέδιο εξόφλησης σε ένα χρόνο έστω και με δανεισμό πιθανόν να έφερνε πολλά οφέλη στην οικονομία.

Απασχόληση

Δεδηλωμένος στόχος μας πρέπει να είναι να μην χαθεί ούτε μία θέση εργασίας και αυτός σημαίνει υπεύθυνη εργοδοσία και υπεύθυνα συνδικάτα και βεβαίως πολιτικές ενίσχυσης της απασχόλησης.

Ο προϋπολογισμός πρέπει επίσης να ανταποκρίνεται σε ένα μείζον κοινωνικό αίτημα το οποίο δεν είναι «δικαίωμα στο επίδομα» ή «δικαίωμα στο stage», αλλά είναι το δικαίωμα στη εργασία. Π.χ. Το τετραετές πρόγραμμα που έχει προτείνει το ΠΑΣΟΚ, για την κάλυψη των εργοδοτικών εισφορών των νέων μέχρι 28 χρονών, θα μπορούσε να

διευρυνθεί κατά την περίοδο της κρίσης. Ας μην ξεχνάμε ότι ενισχύοντας την εργασία δημιουργείς εισόδημα, κατανάλωση, φόρο, άρα επιστροφή σημαντικού μέρους της ενίσχυσης στην οικονομία και την κοινωνία.

Μια οικονομική κρίση μπορεί να διαλύει επιχειρήσεις, να καταπίνει περιουσίες αλλά ο μεγαλύτερος κίνδυνος είναι να διαλύσει τον κοινωνικό ιστό, να οδηγήσει σε απόλυτο αδιέξοδο τους πλέον αδύναμους και να επιφέρει κοινωνικές συγκρούσεις και εκρήξεις με απρόβλεπτα για τη χώρα αποτελέσματα.

Η ανάγκη να υποστηριχτεί ένα δίκαιο κοινωνικό κράτος που προστατεύει αυτούς που έχουν πραγματική ανάγκη πρέπει να είναι σήμερα η πρώτη μας προτεραιότητα.

Το κοινωνικό κράτος και οι ανατροπές στο εκπαιδευτικό σύστημα το οποίο έφτασε στα όρια του είναι σ' αυτή την κρίση παράλληλα η στέγη και τα θεμέλια όλου του οικοδομήματος αντιμετώπισής της.

Απαιτούνται δύο βασικά εργαλεία:

Πρώτον, απαιτείται η σύσταση από τον αυριανό πρωθυπουργό, ενός forum πολύ υψηλού επιπέδου με τους καλύτερους Έλληνες οικονομολόγους ανά τον κόσμο και με τη συμμετοχή πολιτικών προσωπικοτήτων που είχαν διαχειριστεί κρίσεις στο παρελθόν όλου του πολιτικού φάσματος.

Το forum αυτό θα έπρεπε να έχει υποστηρίξει εξειδίκευση δράσεων σε συνεργασία με του αντίστοιχους φορείς στους πλέον σημαντικούς τομείς (όπως άλλοι κάνουν για την αυτοκινητοβιομηχανίας τους) δηλ. κατασκευές - οικοδομή, τουρισμό, εμπόριο, ναυτιλία αλλά και ενέργεια.

Δεν μπορούν οι υπηρεσίες των Υπουργείων και οι προσωπικές επιλογές Υπουργών να αντιμετωπίσουν την μεγαλύτερη οικονομική κρίση από την εποχή του 30, και μάλλον τη μεγαλύτερη κρίση που πέρασε ποτέ η χώρα μας.

Δεύτερον, να υιοθετηθεί το ανάλογο πλαίσιο λειτουργίας που εφάρμοσε η χώρα για την υλοποίηση των Ολυμπιακών έργων, με την ταχύτητα της υλοποίησης και των χρηματοδοτήσεων.

Μέσα στο γκριζο τοπίο λοιπόν που ζούμε και στην πλήρη απαξίωση του πολιτικού συστήματος μπορούμε να απαντήσουμε με ελπίδα.

Ας θυμηθούμε απόψε, ότι στη δημοκρατία δεν υπάρχει άλλη λύση από την πολιτική και τα κόμματα. Καλούμαστε ο κάθε πολιτικός φορέας χωριστά αλλά και ο κάθε πολιτικός μόνος του να αποδείξουμε ότι μπορούμε να γίνουμε πραγματικοί ανορθωτές και μεταρρυθμιστές σε μια από τις πιο δύσκολες περιόδους σε καιρό ειρήνης για την χώρα μας.

Ίσως έτσι μόνο θα μπορέσουμε να κατανοήσουμε και να απαντήσουμε στον ξεσηκωμό μιας νεολαίας που δεν βλέπει σχεδόν τίποτα άξιο να μιμηθεί και να αναπαράγει.

Γι αυτό, την μεγαλύτερη ευθύνη τη φέρει η ο πρωθυπουργός.

Στη σημερινή κρίση, απέδειξε και συνεχίζει να αποδεικνύει αδυναμία και ανικανότητα να διαχειριστεί την αναπτυξιακή προοπτική της χώρας. Κακοποίησε την έννοια των μεταρρυθμίσεων και σήμερα δεν διαθέτει το απαιτούμενο κεφάλαιο αξιοπιστίας και εμπιστοσύνης.

Εμείς οφείλουμε να επιτύχουμε συναινέσεις κοινωνικές και πολιτικές που είναι αναγκαίες για την έξοδο από την ποικιλόμορφη κρίση και καλούμαστε να αποδείξουμε ότι μπορούμε.